

Exempelbeskrivning av livsmiljöer inom programmet för frivilligt biotopskydd

1. Sanka skogsområden (trädbevuxna myrar, trädbevuxna kärr, sumpskogar etc.)

Trädbärande mark där träden har en medelhöjd på minst 3 meter, marken är fuktig eller blöt och täckningsgraden av befintligt fält- eller bottenskikt till stor del utgörs av vattenälskande arter som t.ex. mossa, ormbunkar, starr alternativt risväxter som t.ex. skvattram, odon eller pors. Dessa skogsområden ligger ofta i anslutning till kala myrar, kärr eller vattendrag.

Indikatorer som anses vara fördelaktiga

- Gott om död ved i olika former (beroende på dominerande trädslag kan detta vara stående torrakor och lågor eller liggande död ved). Mer eller mindre tydlig sockelbildning runt de träd som står.
- Beståndet uppvisar en lång trädkontinuitet och/eller befinner sig nu i ett successionsskede som är viktigt för rödlistade arter
- Förekomst av vatten (stillastående eller svagt rinnande) med vegetationslösa ytor

2. Gamla skogar i ett sent successionsskede

Barrnaturskog

Barrskogsbestånd med ur- eller naturskogskvaliteter. Största delen av virkesförrådet utgörs av barrträd. Detta avser ett skogstillstånd som tyder på lång skoglig kontinuitet och ett sent successionsskede. Skogen är självföryngrad och har under lång tid utvecklats fritt.

Livsmiljön har egenskaper och strukturer som utvecklas genom naturliga processer som i första hand vind, vatten och eld fått verka ostört under tillräckligt lång tid. I barrnaturskogar förekommer nästan alltid spår av äldre avverkningar. Denna mänskliga påverkan bedöms dock inte ha varit så omfattande att ur- eller naturskogskvalitéerna har gått förlorade.

Bestånden utmärks ofta av olikåldrighet, luckighet och genomgående av stor strukturell variation. Generellt är tillgången på död ved stor. Lågor av olika trädslag i varierande storlek, nedbrytningsgrad och ålder är liksom förekomsten av naturliga stubbar och stambrott mycket viktiga inslag i denna biotop. I området förekommer rikligt med svamp och lav. Torra och talldominerade skogar som tidigare brunnit eller brukats extensivt kan däremot lida brist på död ved och olikåldrighet, här får i stället hög trädålder och trädkontinuitet ge indikation på området naturvärden.

Lövnaturskog

Skog vars trädbestånd till minst 50 procent av volymen utgörs av lövträd och som har karaktär av naturskog med träd med varierande åldersstruktur.

Påtaglig rikedom av svamp och död ved i olika former. Det kan förekomma kulturspår av olika slag, till exempel odlingsrösen, gamla åkertegar, stengrunder och stengärdesgårdar. Livsmiljön kan även förekomma i svårtillgängliga områden.

3. Lundar

Mer eller mindre igenväxta ängs- eller hagmarker där kronslutningen överstiger 30 procent. Livsmiljön är lövträdsdominerad och finns på friska till fuktiga marker. Ädellövandelen i dessa bestånd kan variera från att vara enstaka inslag till att dominera. I biotopen finns det en trädkontinuitet. Kan även omfatta hassellundar, allundar eller igenvuxna lövängar med hamlade träd.

Skogsbeståndet är ofta olikåldrigt med enstaka gamla överståndare. Livsmiljön har en örtrik flora och ofta ett flerskiktat och välutvecklat buskskikt. Såväl trädens solexponering som luftfuktigheten kan variera mellan olika partier inom biotopen.

4. Blandskogar med hög artrikedom

Domineras av två eller fler trädslag. Blandskogen saknar en långvarig trädsuccession men har en hög biodiversitet gällande fauna och flora. Spår av mänsklig påverkan kan förekomma men den får inte påverka skogens biodiversitet i någon större utsträckning. Blandskogen kan fläckvis vara mycket tätbevuxen med buskage som t.ex. vide.

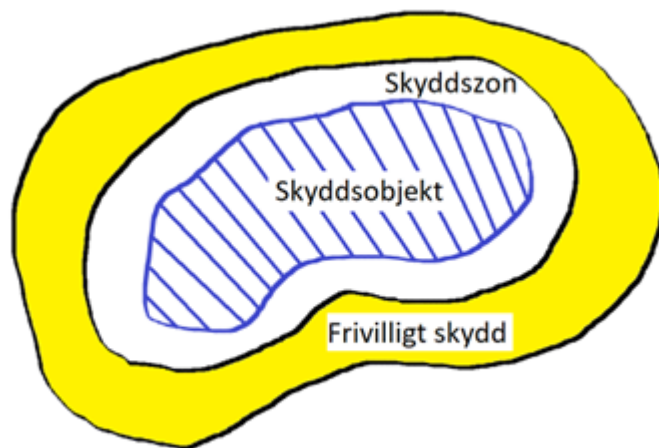
5. Områden i skyddade biotopers och arters närhet som behövs för den ekologiska konnektiviteten eller för att bibehålla ett områdes särdrag

Detta skydd är till för att motverka en splittring av arters livsmiljö, förstora befintliga skydd för att undvika kanteffekter och för att underlätta för arter att förflytta sig mellan biotoper.

5.1 Områden kring lagskyddade objekt för att bibehålla ett områdes särdrag

Det frivilliga skyddet kan sökas för områden kring lagskyddade naturområden, såsom områden i anslutning till naturreservat, Natura 2000 områden, lagbiotoper eller lagskyddade arter.

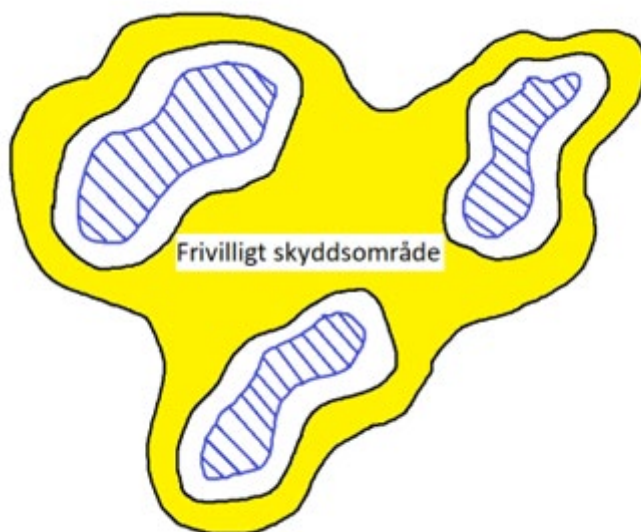
För livsmiljöer fås stödet ej för det lagskyddade objektet i sig, utan för att frivilligt skydda och förstora det kringliggande området kring denna. Ett exempel är att frivilligt skydda ett område kring en skyddad mosse för att trygga tillrinningen av vatten (se figur 1). Lagskyddade livsmiljöer och arter har en skyddszon som ej omfattas av stödet, stödet kan sökas för områden i direkt anslutning till denna skyddszon. Stödet kan även sökas för omkringliggande områden kring andra av dessalivsmiljöer, exempelvis bäckar, rasbranter och hassellundar.

Figur 1. Skyddsobjekt i form av exempelvis en trädlös mosse som är ett lagskyddat objekt. Mossens närmiljö utgörs av en skyddszon som inte ingår i det frivilliga skyddsområdet

5.2 Områden mellan befintliga livsmiljöer

Områden som kan skyddas med detta stöd är sådana som befinner sig mellan två eller flera befintliga skyddade områden och som behövs för att binda ihop dessa livsmiljöer (figur 2). De befintliga livsmiljöerna kan vara skyddade enligt lag eller frivilligt skydd. Området ska till största del eller till sin helhet vara i naturtillstånd och huvudsakligen bestå av skog.

Figur 2. Exempel på ett område, markerat med gul färg, som skyddas med det frivilliga skyddet. Området befinner sig mellan ett antal lagbiotoper som omges av skyddszoner